	ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ У НИШУ	Број:
		10/7-1-26
	ИЗВЕШТАЈ О УРАЂЕНОМ МАСТЕР РАДУ	Датум:
17.06.2015.		

Наставно-научном већу Филозофског факултета Универзитета у Нишу
подносимо следећи извештај:

ИЗВЕШТАЈ О УРАЂЕНОМ МАСТЕР РАДУ

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ:

1. Састав комисије:

1. Др Дубравка Поповић Срдановић, редовни професор
2. Др Лена Петровић, редовни професор
3. Др Дејан Милутиновић, доцент

2. Одлука Већа департмана за српску и компаративну књижевност број 10/7-1-8 од 08. априла 2015. године.

II ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ:

1. Име, име једног родитеља, презиме
Оливера, Саша, Марковић
2. Година уписа на мастер академске студије
2013/2014.
3. Назив студијског програма
Мастер академске студије филологије (модул српска и компаративна књижевност)

III НАСЛОВ – МАСТЕР РАДА:

Аутобиографија о другом: аутобиографски романи Џона М. Куџија

IV ПРЕГЛЕД-МАСТЕР РАДА:

Навести кратак садржај са знаком броја страна поглавља, слика, шема, графикона и сл.

Мастер рад Оливере Марковић *Аутобиографија о другом: Аутобиографски роман Дона М. Куција* има 94 странице и садржи *Увод* (4-6), 4 поглавља (7-82), *Закључак* (83-88), *Литературу* (89-92 са 32 референце), *Изворе* и *Резиме* на српском и на енглеском језику. Поглавља су: 1. *Аутобиографија: Аутобиографија – увод* (7-11), 1.1. *Аутобиографија-основни проблеми* (12-18), 1.1.1. *Поступци публикација грађе у аутобиографији*, 1.1.2. *Субјект у аутобиографији*, 1.1.3. *Аутобиографија и читалац*; 2. *Аутобиографија о другом* (25-38): 2.1. *Аутобиографија о другом-увод*, 2.2. *Аутобиографија о другом-карактеристике*, 2.3. *Куци о аутобиографији о другом и о исповести*, 2.4. *Наслови романа*, 3. *Субјект* (38-45), 4. *Романи Дечаство и Младост* (46-65): 4.1. „*Роман Дечаство: сцене из провинцијског живота*“ (46-65): 4.1.1. *Увод*, 4.1.3. *Други у политичком контексту*, 4.1.3.1. *Питање религије*, 4.1.3.2. *Расна, етичка и национална припадност и политичко опредељење као другост*, 4.2. „*Роман Младост*“ (66-82): 4.2.1. *Увод*, 4.2.2. *Интертекстуалност у роману*, 4.2.3. *Политички и друштвени проблеми у роману*.

Предмет мастер рада Оливере Марковић је тумачење Куцијевих романа *Дечаство* и *Младост* као посебних облика аутобиографије, тзв. аутобиографије о другом (*autre-biography*), јер су написани у трећем лицу, из позиције посебне приповедачке инстанце. У *Уводу* кандидаткиња објашњава да је творац овог термина сам Куци указујући на главне проблеме којима ће се бавити у раду.

У првом делу рада посвећеном аутобиографији, кандидаткиња указује на проблематичност дефинисања овог жанра који претендује на веродостојност информација датих у тексту, у зависности од односа текстовне и вантекстовне стварности, нарочито у старијим теоријама. Пошто је аутобиографија жанр који се бави субјектом, кандидаткиња сматра да је проблем дефинисања овог жанра у новијим теоријама у вези са проблемом идентитета и дефинисања субјекта. Зато употреба методологија постструктурализма, деконструкције, класичне наратологије и неких поставки читања које прихватају идеју субјекта као нехомогеног ентитета обезбеђују шире основе за промишљање аутобиографије. Нарочита пажња посвећена је у првом поглављу поступцима обликовања грађе у аутобиографији јер у томе доминира личност аутора. Грађа у аутобиографији мора бити из живота аутора, али то нужно не значи веродостојност оваквог сведочења, што кандидаткиња подвлачи као елемент од кључног значаја. Зато у раду дефинише аутобиографију као исповест аутора о сопственом животу, жанр који не полаже право на истинитост већ нагласак ставља на субјект и субјективност његовог/њеног исказа. Субјекат у аутобиографији кандидаткиња сагледава из позиција наратологије како би, преко односа наративних фигура – имплицитног аутора, приповедача и главног јунака, и њихово преклапање са личношћу реалног аутора – показала сву његову проблематичност. Такође, кандидаткиња указује на проблем комплексности субјекта са позиција приповедне перформативности. Осврћући се на однос читаоца према аутобиографији кандидаткиња констаује да савремене теорије проблематизују и овај однос будући да аутобиографију читају као интерпретацију што је изједначава са другим исказима; ипак, она истиче да у рецепцији овог жанра постоји очекивање извесне мере етичности аутора текста.

Пошто истиче да је превод термина *autre-biography* са „аутобиографија о другом“ њен, кандидаткиња образлаже свој избор термина политичким и идеолошким импликацијама које жанр, утемељен на Куцијевим текстовима, подразумева. Она такође подвлачи да овај термин наглашава припадност текста аутобиографском жанру али и указује на другог као на предмет писања. Такође, он боље наглашава однос аутора према тексту који и јесте и није његов а упућује и на тему отуђености значајну за оба романа. У другом поглављу кандидаткиња дефинише појам аутобиографије о другом, као приповедања у 3.лицу, где приповедач није ни хомодијегетички ни чисто хетеродијегетички, већ посебна инстанца. Она најпре указује на карактеристике овог жанра. Аутобиографија о другом је поджанр аутобиографије јер користи исту грађу и обликује је по истим принципима. У оба случаја реч је о исповедном жанру у чијем се средишту налази конкретни аутобиографски субјект. Посебност аутобиографије о другом почива на њеним формалним карактеристикама: написана је у трећем лицу што значи да су инстанце приповедача, лика и имплицитног аутора радикалније одвојене него што је случај у аутобиографији. Разлози за радикално одвајање ових инстанци су, по кандидаткињи, везани за теме које су битне за аутобиографију о другом, теме субјекта и моћи. Иновативност аутобиографије о другом кандидаткиња сагледава у деконструисању аутобиографије; наглашавајући

ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ У НИШУ

ИЗВЕШТАЈ О УРАЂЕНОМ МАСТЕР РАДУ

Број:

10/7-1-26

Датум:

17.06.2015.

проблеме преко којих традиционална аутобиографија прелази, аутобиографија о другом постаје метафикционална аутобиографија и историографска метафикција. Како су у аутобиографији о другом немогућа преклапања фигура аутора, имплицитног аутора, приповедача и лика, њен текст истиче своју фикционалност и немогућност да буде веродостојан документ о стварности. Поред овога, овако се истиче присуство другог у било ком облику људске праксе, што је темељ етичких импликација жанра. Зато пародизација аутобиографије, коју неумитно врши другачија форма аутобиографије, по кандидаткињи, представља и полемику са традиционалним начинима на који се субјекат, идентитет и истина сагледавају. Зато аутобиографија о другом није само сведочанство о аутору већ постаје жанр који за циљ има исказ о моћи и идентитету, итд.

Потврду оваквих ставова кандидаткиња проналази у Куцијевим есејима и интервјуима у којима сагледава његову тежњу да своја дела етички утемељи посебно кроз концепт милости. У Куцијевој поезији аутобиографија о другом је позив да се „ступи у подручје другости“. Куци верује да се значај исповести огледа у покушају аутора да интерпретира оно што се налази испод површинске исповедне форме а кандидаткиња верује да овај став може објаснити кључне карактеристике аутобиографије и оправдати читање романа *Дечаштво* и *Младост* преко појма *други* (у психоаналитичком и постколонијалном значењу овог термина). Аутобиографија о другом може да се схвати као Куцијев покушај да исповест проучи са психоаналитичке и друштвено-политичке стране. Куци говори о себи, о „другом“, испитујући управо оне унутарње и спољне факторе који су креирали тај идентитет.

Треће поглавље рада кандидаткиња посвећује појму субјекта из кога се изводи концепт другог. Посебну пажњу стога она посвећује Фројдовом појму „Das Unheimliche“ као и основним поставкама лакановске психоанализе где се успоставља разлика јаства и другог унутар истог субјекта. Проблем субјекта и другог кандидаткиња сагледава и из позиције деконструкције, постструктурализма као и постколонијалних истраживања.

У четвртом поглављу рада кандидаткиња раније изложене теоријске поставке примењује на читање *Дечаштва* и *Младости* показујући на који начин су концепти „другост“ и „други“ у њима коришћени. Анализирајући наслове романа, формалне карактеристике текстова, мото романа *Младост*, као и радње романа, она доказује да је концепт „другог“ један од носећих елемената оба романа. Другост у романима дефинише како психологију тако и положај јунака у друштвено-политичком контексту. Полазећи од Лаканове психоанализе кандидаткиња уочава да је другост везана за препознавање другог као Закона оца, другог као семиотички поредак који подрива Закон Оца, али и (у оба романа) другост која претходи имагинарном поретку и представља неку врсту „правог“ идентитета јунака. Кандидаткиња констатује да се тај идентитет главног јунака може донекле поистоветити са појмом фарме која (у оба романа) функционише као симболички простор који субјекту може обезбедити пуну слободу да буде оно што јесте. Истовремено, фарма представља и узурпирани простор, место укрштања различитих моћи, и место које својом универзалношћу превазилази пролазне односе. Узимајући у обзир поларизацију простора фарма – цивилизација, односно природа – цивилизација, кандидаткиња у интерпретацију укључује и појмове аполинјског и дионизијског поретка, а преко њих и однос симболичког и семиотичког поретка, чиме доводи у везу концепт другости у психоаналитичком и друштвено-политичком смислу.

Осврћући се на основне циљеве свога рада, кандидаткиња у Закључку подвлачи да у даљим истраживањима Пажњу треба поклонити како питању како овај жанр функционише у целом Куцијевом опусу тако и односу овог жанра према мемоарима и роману.

V ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА -МАСТЕР РАДА:

1. ЗАКЉУЧЦИ ОДНОСНО РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА

У мастер раду *Аутобиографија о другом: аутобиографски роман Цона М.Куција* кандидаткиња Оливера Марковић је показала да је аутобиографију неопходно дефинисати са позиција

методолошких праваца какви су постструктурализам, деконструкција, класична наратологија, као и неке теорије читања, јер они прихватају субјекат као нехомогени ентитет. Указујући да сведочанство аутора о сопственом животу не мора самим тим бити и веродостојно, аутобиографију је дефинисала као жанр који јесте исповест о сопству, али нагласак ставља на субјект и субјективност субјектовог исказа. Због променљивог статуса субјекта кандидаткиња је у раду разматрала приповедну перформативност укључивши читаоца као значајан елемент у дефинисању аутобиографског жанра.

Кандидаткиња је увела термин „аутобиографија о другом“ тако превodeћи „*autre-biography*“ а потом и дефинисала овај жанр као поджанр аутобиографије уочавајући његове посебне формалне карактеристике. Разлоге за радикално раздвајање приповедних инстанци које је сагледала у овом жанру, кандидаткиња је објаснила темама субјекта и моћи којима је аутобиографија о другом окренута. Кандидаткиња је, уочавајући да је иновативност овог жанра у деконструисању аутобиографије, аутобиографију о другом одредила као метафикционалну аутобиографију односно историографску метафикцију. Такође је констатовала да пародизација аутобиографије која се врши преко другачије форме жанра представља полемику са традиционалним виђењем субјекта, идентитета и истине.

Потврду за овакав свој став кандидаткиња је пронашла и у Куцијевим есејима и текстовима у којима се истиче тежња ка успостављању етичке димензије у његовој литератури. Куцијев позив да се преко исповести зађе испод површине исповедности, у подручје другог, кандидаткиња сагледава као разлог да га користи како би објаснила кључне карактеристике аутобиографије о другом али и аргументовала интерпретацију романа *Дечаство* и *Младост* преко концепта другости у психоаналитичком и друштвено-политичком контексту.

Анализом формалних аспеката ових романа, њихових наслова, мотоа романа *Младост*, као и радњи романа, кандидаткиња је показала фундаментални значај концепта другости јер он одређује психологију главног јунака као и његов друштвено – политички статус. Преко фундаменталних поставки Лаканове психоанализе, кандидаткиња је показала да је другост везана за препознавање другог као Закона оца, другог као семиотички поредак који подрива Закон Оца, али и (у оба романа) другост која претходи имагинарном поретку и представља неку врсту „правог“ идентитета јунака. Кандидаткиња је констатовала да је могуће тај идентитет главног јунака поистоветити са фармом, симболичким простором који може, у оба романа, обезбедити пуну слободу изражавања субјекта, истовремено задржавајући амбивалентност узурпираног и универзалног простора. С обзиром на поларизацију фарма-цивилизација, природа-цивилизација, кандидаткиња је у интерпретацију текста укључила и појмове аполонијског и дионизијског, а преко њих односе симболичког и семиотичког поретка чиме је повезала значења „другог“ у психоаналитичком и друштвено-политичком смислу.

Значајан резултат истраживања које је кандидаткиња спровела у свом раду представља и њен изграђен став о неопходности даљих истраживања у правцу постулирања везе Куцијевих других дела са аутобиографијом о другом, као и везе овог жанра са другим блиском жанровима, као што су мемоари и роман.

2. ОЦЕНА НАЧИНА ПРИКАЗА И ТУМАЧЕЊА РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА

У мастер раду *Аутобиографија о другом: аутобиографски роман Дона М.Куција* кандидаткиња Оливера Марковић је, пошто је значајки указала на проблематичност дефинисања аутобиографије као књижевно-научног жанра који говори о субјекту, па зато претендује на веродостојност информација у тексту, показала да је аутобиографију неопходно дефинисати са позиција методолошких праваца какви су постструктурализам, деконструкција, класична наратологија, као и неке теорије читања, јер они прихватају субјекат као нехомогени ентитет. Она је тиме демонстрирала завидну способност да се креће кроз ове методолошке правце и користи њихова најзначајнија достигнућа. Истакавши да је дистинктивно обележје аутобиографије не само грађа већ и начин на који се грађа обликује, она је као кључну тачку проблематизације традиционалне дефиниције аутобиографије истакла да сведочанство аутора о сопственом животу не мора самим тим бити и веродостојно. Стога је аутобиографију дефинисала као жанр који јесте исповест о сопству, али не полаже право на истинитост већ нагласак ставља на субјект и субјективност субјектовог исказа. Због променљивог статуса субјекта кандидаткиња је у раду разматрала приповедну перформативност укључивши читаоца као значајан елемент у дефинисању аутобиографског жанра показујући тако да разуме значај језика за постмодернистички субјект.

ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ У НИШУ

ИЗВЕШТАЈ О УРАЂЕНОМ МАСТЕР РАДУ

Број:

10/7-1-26

Датум:

17.06.2015.

Кандидаткиња је фактички у српску теоријску терминологију увела термин „аутобиографија о другом“ тако превodeћи „autre-biography“, а потом и адекватно дефинисала овај жанр као поджанр аутобиографије уочавајући његове посебне формалне карактеристике кроз коришћење наратолошких достигнућа: писана је у трећем лицу што представља радикалније одвајање инстанци приповедача, лика и имплицитног аутора него у класичној аутобиографији; разлоге за радикално раздвајање ових инстанци кандидаткиња је сагледала у темама субјекта и моћи којима се аутобиографија о другом превасходно бави. Потом, кандидаткиња је, уочавајући да се иновативност овог жанра огледа у деконструисању аутобиографије, а познајући поетичка читања постмодернизма, луцидно закључила да је стога он одређен као метафикционална аутобиографија односно историографска метафикција. Такође је закључила, утемељујући се на поступку деконструкције, да пародизација аутобиографије која се врши преко другачије форме жанра представља полемику са традиционалним виђењем субјекта, идентитета и истине што аутобиографији о другом омогућава да се постулира као озбиљан жанр чији је циљ да проговори о моћи, идентитету и сл.

Потврду за овакав свој став кандидаткиња је пронашла и у Куцијевим есејима и текстовима у којима се истиче тежња ка успостављању етичке димензије у његовој литератури. Кандидаткиња види значај аутобиографије о другом у Куцијевој поезији као експлицитни позив да се ступи у подручје другости јер он истиче да значај исповести лежи у покушају аутора да зађе испод површинске исповедне форме. Кандидаткиња сагледава овакав став као изузетно значајан па га умешно користи како би објаснила кључне карактеристике аутобиографије али и аргументовала интерпретацију романа *Дечаство* и *Младост* преко концепта другости схваћеном у психоаналитичком и постколонијалном кључу. Тако Куцијеве аутобиографије о другом кандидаткиња сагледава управо као покушај да се чисто исповедна форма аутобиографије превазиђе тако што ће се исповест посматрати у психоаналитичком и друштвено-политичком контексту. Како је Куци широко образован аутор који у својим романима обрађује неке од средишњих тема савремених филозофских и научно-књижевних токова, неопходно је, због природе аутобиографије о другом, констатује кандидаткиња, то користити у интерпретацији романа *Дечаство* и *Младост*. Пошто Куци говори о себи као о другом, кандидаткиња је зналачки демонстрирала проблематичност концепта субјекта из којег се изводи концепт другог осврћући се на Фројдов појам „Das Unheimliche“, као и основне поставке лакановске психоанализе где се успоставља разлика јаства и другог унутар истог субјекта. Она је, такође, проблем субјекта и другог зналачки размотрила и из позиција деконструкције, постструктурализма као и постколонијалних истраживања.

Анализом формалних аспеката ових романа, њихових наслова, мотоа романа *Младост*, као и радњи романа, кандидаткиња је убедљиво показала да је концепт другости фундаментално значајан за њих јер одређује психологију главног јунака као и његов друштвено-политички статус. Вешто користећи фундаменталне поставке Лаканове психоанализе, кандидаткиња је, такође убедљиво, показала да је другост везана за препознавање другог као Закона оца, другог као семиотички поредак који подрива Закон Оца, али и (у оба романа) другост која претходи имагинарном поретку и представља неку врсту „правог“ идентитета јунака. Кандидаткиња констатује да се тај идентитет главног јунака може донекле поистоветити са фармом која у оба романа представља симболички простор који може обезбедити пуну слободу субјектуду буде оно што јесте, ништа мање задржавајући амбивалентност узурпираног простора где се укрштају односи моћи и универзалног простора који превазилази пролазност. С обзиром на поларизацију фарма – цивилизација, природа – цивилизација, кандидаткиња је пронициљиво у интерпретацију укључила и појмове аполонијског и дионизијског, а преко њих односе симболичког и семиотичког поретка чиме је повезала значења „другог“ у психоаналитичком и друштвено-политичком смислу.

У целом свом раду кандидаткиња је демонстрирала суверено познавање савремених методолошких поступака и приступа књижевности као што су наратологија, постструктурализам, деконструкција, психоаналитичка и постколонијална критика, користећи при томе њихова достигнућа на најбољи начин како би успешно протумачила сложени концепт аутобиографије о другом и та сазнања искористила у пронициљивом тумачењу жанровски јединствених Куцијевих романа.

Као посебно значајан резултат истраживања које је кандидаткиња спровела у свом раду ваља истаћи њен промишљен и изграђен став о неопходности даљих истраживања у правцу постулирања везе Куцијевих других дела са аутобиографијом о другом, као и везе овог жанра са другим блиским жанровима, као што су мемоари и роман.

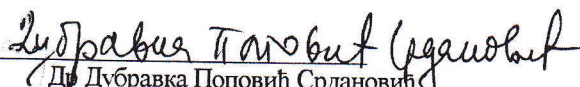
3. КОНАЧНА ОЦЕНА -МАСТЕР РАДА

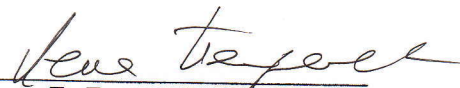
Комисија сматра да је Оливера Марковић успешно обавила задатак који је поставила у пријави мастер рада, односно да је рад урађен у складу са образложењем наведеним у пријави теме. Рад садржи све неопходне елементе: структурно је прегледан, методолошки доследно спроведен и кохерентно изложен. Овај рад представља оригиналан допринос науци јер омогућује потпуније и дубље разумевање сложеног жанровског концепта аутобиографије о другом а тиме и продубљеније и потпуније читање Куцијевих значајних романа *Дечаство* и *Младост*, јединствених примера овог жанра.

VI ПРЕДЛОГ:

На основу укупне оцене тезе, комисија предлаже са задовољством предлаже да се мастер рад прихвати а кандидату одобри јавна одбрана.

ПОТПИС ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ

Др Дубравка Поповић Срдановић,
редовни професор

Др Лена Петровић, редовни професор

Др Дејан Милутиновић, доцент